

Gyógynövény és fűszernövény programkert a Kőhegy lábánál

- Szentendre -

A projekt fő célja:

Az önkormányzati terület rekreációs és környezettudatos oktatási célú fejlesztése a természetvédelmi és helyi értékek megőrzésével.

Készítette:

Hazai Attila, főkertész és környezetvédelmi ügyintéző, Szentendre
Dr. Hajdu Zsanett, gyógynövényszakértő biológus, ismeretterjesztő előadó

Lakossági háttér

Egyre gyorsuló és feszültebbé váló napjainkban folyamatosan nő az igény az egészséges harmóniát teremtő természet közeli módszerek és programok iránt. Az elmúlt tíz évben a gyógynövényeket is tartalmazó étrend-kiegészítők száma megduplázódott, tízezerről húszezerre nőtt, a lakosság pedig rendszeresen kifejezi igényét, hogy a természet közeli egészség javító módszerekről tanuljon, azokat otthonában alkalmazható módon elsajátítsa. Városunkban rendszeres és változatos program paletta szemlélteti ezeknek a programoknak a vonzerejét (pl. tudományos alapú gyógynövényes és aromaterápiás előadások, gyógynövény- és ehető vadnövény túrák, erdőterápiás programok, házi gyógynövénykert bemutatók, házi teakeverék és gyógynövényes krém készítő műhelyek stb.).

Célkitűzések

A lakossági igényeket és Szentendre táji adottságait figyelembe véve az alábbi funkciókkal rendelkező gyógy- és fűszernövény programkert fejlesztését tűztük ki:

- A táj természetesen jelenlévő gyógy- és fűszernövényfajainak kiemelt bemutatása
- A táj eredeti adottságait és alkalmazásait őrző gyümölcsfajták meghagyása és újak telepítése
- A lakosság körében ismert és használt gyógy- és fűszernövények ültetése
- Beporzó rovarokat is vonzó gyógy- és fűszernövények ültetése
- Kóstolásra is alkalmas ehető vadnövények ültetése
- Több órás programok, workshopok tartására alkalmas szabadtéri terem kialakítása

Rekreációs elemek:

- Tájba illeszkedő megjelenésű fedett szabadtéri tanterem építése, melyben lehetőség van:
70 fő számára előadásokat tartani

30 fő számára alkotó műhelymunkát végezni nagyobb asztalok körül

- Fogadóépület kialakítása vizes blokkal (mosdó és pelenkázó)
- Akár több órás hétvégi piknikezésre alkalmas pihenőblokkok, szaletlik kialakítása (kültéri padok, asztalok stb.)
- Természetismereti és természetvédelmi folyamatokat szemléltető játékos, interaktív táblák kihelyezése gyermekek számára
- Néhány természetes alapanyagú motorik park elem (pl. mezítlábas tanösvény) elhelyezése, amely mind a gyermekek, mind a felnőttek mozgáskoordinációját és -fejlődését, valamint a természettel való fizikai kapcsolódását játékosan segíti (lépésbiztosság, egyensúlyérzék, állóképesség).

Kertészeti elemek:

- Magas ágyások, pergola, természetes alapanyagokból alkotott ösvények
- Lehetőség szerint fűrt kutak az öntözéshez, és csöpögtető rendszer
- Komposztálók elhelyezése
- Szemetesek

Célközönség:

- Kreatív, „erdei iskola hangulatú” oktatási programokra érkező óvodai és iskolás csoportok
- Akár több napos nappali táborokba érkező gyermekek
- Fenntarthatóságot tanuló középiskolások
- Tudományos színvonalú ismeretterjesztés iránt érdeklődő felnőttek
- Előadásokra, workshopokra, tanfolyamokra érkező felnőttek, nyugdíjasok
- Beszélgetés vagy csendes üldögélés céljából érkező fiatalok, idősek
- Egyszerű kikapcsolódásra, több órás piknikezésre vágyó családok

A terület jellemzői:

A teljes terület 2,77 hektár, amely a következő részekre osztható:

Országos Ökológiai Hálózat folyosó (1,1 hektár)

Szabodon fejleszthető rekreációs terület (kb. 1,5 hektár)

Aszfalozott parkoló

A területet délnyugati és délkeleti oldalát földutak határolják

Tervezett fejlesztések a terület egyes részein:

Országos Ökológiai Hálózat folyosó:

Az Országos Ökológiai Hálózat folyosóra vonatkozó rendelkezéseknek (SZÉSZ 74. § (1, 2, 3)) megfelelően az értékes ökológiai terület biológiai sokféleségét őrizve tervezzük e terület

jelentősebb részét aktuális formájában meghagyni (pl. egybefüggő árvalányhaj mező). A terület jelenleg zavartabb részeinek (pl. sirt halmok) formálását a következő módon tervezzük: szaletlik, padok, interaktív ismertető táblák, természetes alapanyagú motorik park elemek (pl. mezítlábas tanösvény), természetes alapanyagokból készített ösvények elhelyezése.

A pontosabb tervezéshez, az elemek mennyiségének, minőségének, elhelyezésének megtervezéséhez egy alapos botanikai és tájökölógiai felmérést követően kerülhet sor.

Szabadon fejleszhető rekreációs terület:

A meglévő természeti értékeket (pl. a helyszínen élő kökény, csipkebogyó és galagonya bokrok) megőrizve, és velük összhangban tervezzük fenntartható módon kezelhető gyógynövény és fűszernövény kerti blokkok, természetes anyagokból készülő magas ágyások kialakítását.

A terület egyes részein pihenésre alkalmas piknikhelyek, padok kaphatnak helyet.

Egy fogadóépület vizes blokkal, és természetes megjelenésű szabadtéri tanterem.

A programkertet védeni kívánjuk az állatoktól, miközben a terület átjárhatóságát is biztosítjuk (kerítés nyitható kapukkal).

A növényfajok és a programkerti elemek mennyiségének, minőségének, elhelyezésének megtervezéséhez egy alapos botanikai és tájökölógiai felmérést, és gyógynövény kertészeti tervezést követően kerülhet sor.